

Sygn. akt VI U 852/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Płocku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Parzybut-Dan

Protokolant: st. sekr. sądowy Justyna Zalewska

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2017 roku w Płocku

sprawy M. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddziałowi w W.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w W.

z dnia 26 lipca 2016 roku, znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. K. (1) prawo do emerytury od dnia 01 lipca 2016 roku.

SSO Hanna Parzybut-Dan

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 lipca 2016 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił M. K. (1) prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu swojej decyzji organ rentowy wskazał, że do dnia 01 stycznia 1999 r. nie został udowodniony wymagany 15 – letni okres pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. odwołujący nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Nadto, organ rentowy wskazał, że zeznania świadków, przedłożone przez wnioskodawcę na okoliczność pracy w warunkach szczególnych w (...) Spółdzielni (...) w Ż. w okresie od 19 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1998 r. nie dają podstaw do uznania powyższego okresu jako okresu pracy w warunkach szczególnych. Okresy pracy w warunkach szczególnych stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

We wniesionym od powyższej decyzji odwołaniu M. K. (1) zakwestionował poprawność wydanej w sprawie decyzji. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W uzasadnieniu swojego odwołania wnioskodawca wskazał, że był zatrudniony jako elektryk oraz brygadzysta na produkcji w zakładzie metalowym. Jako elektryk wykonywał naprawy, konserwacje i przeglądy maszyn oraz urządzeń i instalacji infrastruktury technicznej budynków. Jako brygadzysta zaś sprawował bezpośredni nadzór

nad produkcją. Zakład, w którym pracował zajmował się produkcją łańcuchów, siatki, gwoździ oraz przeciąganiem drutu. Zainteresowany wskazał, że czynnikami szkodliwymi w zakładzie były: kwas siarkowy używany do wytrawiania walcówki oraz wapno. Nadto, jak wskazał odwołujący, występowało duże zapylenie i przekroczenie hałasu, niektóre maszyny miały ponad 100 lat. Konkludując, odwołujący wniósł o zmianę przedmiotowej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania z przyczyn tożsamyh z tymi, które wskazane zostały w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. (2), urodzony w dniu (...), dnia 19 lipca 2016 r. złożył w organie rentowym wniosek o wcześniejszą emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

(dowód: wniosek o emeryturę, k. 1-4, akta rentowe plik I)

Do wniosku załączone było oświadczenie wnioskodawcy w sprawie braku dokumentów, zgodnie z którym za okres pracy w (...) Spółdzielni (...) w Ż. zainteresowany przedstawił zeznania świadków, z racji braku dokumentów w postaci świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Załączone były także zeznania świadków: B. Ł. oraz A. M., którzy w pisemnych zeznaniach potwierdzili fakt pracy odwołującego w (...) Spółdzielni (...) w Ż. oraz fakt zajmowania przez wnioskodawcę stanowiska elektryka i brygadzysty. (dowód: oświadczenie wnioskodawcy, k. 7, oświadczenie świadka B. Ł., k. 8; zeznanie świadka A. M., k. 9, akta rentowe plik I)

Odwołujący dnia 26 marca 1979 r. ukończył Technikum Zawodowe – Technikum Elektryczne Wydział dla Pracujących Zespołu Szkół Zawodowych w Ż.. Po ukończeniu szkoły pracował w Zakładach (...) przez okres dwóch lat. Później, przez 6 miesięcy był zatrudniony w Zakładzie (...) w W. a następnie podjął pracę w (...) Spółem w Ż..

W okresie od dnia 19 stycznia 1983 r. do 31 stycznia 1983 r. M. K. (1) zatrudniony był w (...) Spółdzielni (...) w Ż. na okres próbny na stanowisku elektryka, w pełnym wymiarze czasu pracy. Następnie do 19 marca 1983 r. zatrudniony był w powyższym zakładzie na czas określony, zaś po tej dacie – na czas nieokreślony. Zakład zajmował się produkcją wyrobów metalowych, produkcją gwoździ, łańcuchów, siatki. Wnioskodawca posiadał zaświadczenie kwalifikacyjne E w zakresie eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych. Zaświadczenie zostało wydane przez Stowarzyszenie Elektryków (...).

W (...) Spółdzielni (...), jako główny elektryk, M. K. (1) zajmował się naprawianiem urządzeń, usuwaniem awarii, wymianianiem zepsutych części urządzeń w maszynach. Do zakresu obowiązków odwołującego należała również obsługa hali produkcyjnej w zakładzie metalowym, prace swoje wykonywał także na kwasni i kotłowni. Na hali zajmował się wymianą gniazdek, oświetlenia, naprawą maszyn i rozdzielni. M. K. (1) posiadał swoje osobne miejsce pracy, jednakże cały czas musiał być obecny na hali produkcyjnej. W Zakładzie bardzo często maszyny produkcyjne psuły się, gdyż park maszynowy był przestarzały.

Od 01 października 1988 r. odwołującemu zostały powierzone obowiązki brygadzysty. Jako brygadzysta miał obowiązek nadzorować pracowników i wydawać materiały do produkcji. Podlegały mu osoby pracujące przy przeciąganiu drutu, giętarki do łańcucha czy zgrzewarki do łańcucha. Nadto, zainteresowany był przełożonym osób pracujących przy produkcji siatek i obsłudze maszyn, a także pracowników gospodarczych oraz osób pracujących w kotłowni. Pomimo otrzymania nowej umowy o pracę, z nowym stanowiskiem brygadzysty, odwołujący cały czas wykonywał także obowiązki elektryka. Jako brygadzysta, odwołujący wykonywał obowiązki elektryka na kwasni – zajmował się tam naprawą oświetlenia, maszyn i suwnic. Jako brygadziście podlegała mu także kotłownia.

Pod koniec zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w Ż. odwołujący zajmował stanowisko kierownika. Angaż kierowniczy M. K. (1) otrzymał w dniu 01 czerwca 1995 r. Początkowo zajmował stanowisko kierownika Zakładu (...) w Ż. na pełen

etat. Od 02 listopada 1998 r. zajmował stanowisko kierownika na 3/2 etatu. Z dniem 31 grudnia 1998 r. zakończył pracę w (...) Spółdzielni (...) w Ż.

(dowód: odpis świadectwa dojrzałości, k. 29; odpis świadectwa kwalifikacyjnego, k. 27; życiorys, k. 31; umowa o pracę z dnia 19 stycznia 1983 r., k. 61; umowa o pracę z dnia 19 marca 1983 r. na czas nieokreślony, k. 48, akta osobowe plik T- (...)- (...)- (...); świadectwo pracy z (...), k. 5; świadectwo pracy z Zakładu (...), k. 3; świadectwo pracy z (...) Spółem w Ż., k. 7, akta rentowe plik II; umowa o pracę zawarta w dniu 01 października 1988 r., k. 2; informacja o powierzeniu obowiązków kierownika Zakładu (...), k. 33; umowa o pracę zawarta w dniu 02 listopada 1998 r., k. 84; świadectwo pracy, k. 1, akta osobowe; zeznania odwołującego M. K. (1), adnotacje od 00:01:36 do 00:13:39; zeznania świadka B. Ł., adnotacje od 00:16:42 do 00:23:55; zeznania świadka A. M., adnotacje od 00:23:56 do 00:32:50, płyta k. 23; zeznania odwołującego, k. 47)

M. K. (1) w dniu (...) ukończył 60 lat. Na dzień 01 stycznia 1999 r. udowodnił łącznie 29 lat, 4 miesiące i 13 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz nie udowodnił w ogóle okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

(dowód: karta przebiegu zatrudnienia, k. 13, akta rentowe plik I)

Odwołujący nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę, k. 2, akta rentowe plik I)

Dnia 26 lipca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury.

(dowód: zaskarżona decyzja, k. 14, akta rentowe plik I)

Praca wykonywana przez odwołującego na stanowisku elektryka i elektryka brygadzysty oraz kierownika zakładu była pracą w warunkach szczególnych wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: opinia biegłego z zakresu BHP W. K., k. 26-33)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, aktach osobowych odwołującego oraz w aktach niniejszej sprawy a także na podstawie opinii powołanego w sprawie biegłego z zakresu BHP i zeznań świadków oraz samego odwołującego. Treść zgromadzonych w sprawie dokumentów nie była kwestionowana przez którąkolwiek ze stron, stąd Sąd nie znalazł podstaw aby z urzędu odmówić im wiarygodności i mocy dowodowej.

Przedmiotem sporu między stronami była ocena charakteru pracy odwołującego w (...) Spółdzielni (...) w Ż. w okresie od 19 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1998 r. na stanowiskach: elektryka, brygadzysty oraz kierownika Zakładu (...) oraz możliwość zaliczenia tego okresu do pracy w warunkach szczególnych, który uprawniałby do skorzystania z wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W tym miejscu wskazać należy, iż w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie obowiązują ograniczenia dopuszczalności dowodów przewidziane w art. 246 k.p.c. i art. 247 k.p.c. w zw. z art. 304 in fine k.p.c. Oznacza to, że w postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia co do środków dowodowych stwierdzających charakter pracy czy też czasookres zatrudnienia.

Odnosząc się do oceny charakteru pracy M. K. (1) w (...) Spółdzielni (...) w Ż., Sąd na tę okoliczność dysponował zeznaniami świadków oraz samego odwołującego jak też dokumentami z akt osobowych. Sąd dał wiarę tym zeznaniom, albowiem są one ze sobą zgodne, wzajemnie się uzupełniają i znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zebrany w niniejszej sprawie. W toku postępowania nie ujawniła się żadna okoliczność osłabiająca ich wiarygodność i moc dowodową.

Odwołujący M. K. (1) wyjaśnił, że w latach 1983 – 1998 pracował w (...) Spółdzielni (...) w Ż.. Początkowo zajmował stanowisko elektryka. W ramach swoich obowiązków obsługiwał halę produkcyjną zakładu metalowego, zajmował się naprawianiem urządzeń i maszyn, usuwał awarie, naprawiał oświetlenie i gniazdka, wykonywał typowe prace charakterystyczne dla elektryków. Nadto, zainteresowany wskazał, że cały czas musiał przebywać na hali. W późniejszym okresie zatrudnienia odwołujący zajmował stanowisko brygadzysty. Jako brygadzysta miał obowiązek nadzorować pracowników i wydawać im materiały do produkcji, ale pomimo nowego angażu, w tym czasie dalej wykonywał obowiązki elektryka. Czynności elektryka – brygadzysty wykonywał nie tylko na hali produkcyjnej ale też na kwasni. Podlegały mu wtedy osoby które obsługiwały przeciąganie drutu, giętarki do łańcucha, zgrzewarki do łańcucha. Nadzorował też pracę osób pracujących przy produkcji siatki i obsłudze maszyn, a także osoby gospodarcze i pracownicy kotłowni. Nadto, odwołujący zeznał, że pod koniec zatrudnienia zajmował stanowisko kierownika całego zakładu metalowego. Do jego dodatkowych obowiązków w związku z nowym stanowiskiem należało wypełnianie dokumentacji produkcyjnej. Odwołujący wyjaśnił także, że w zakładzie pracy panowały szkodliwe warunki, pracował bowiem z narażeniem na działanie substancji szkodliwych – kwasu siarkowego oraz wapna.

Świadek B. L. zeznał, że pracował w (...) Spółdzielni (...) w Ż. w okresie od 1981 r. do 2001 r., tj. częściowo w okresie pracy razem z odwołującym. Potwierdził, że odwołujący pracował jako elektryk, brygadzysta i kierownik. Nawet jako brygadzysta odwołujący wykonywał wszystkie czynności elektryka, oprócz hali produkcyjnej odwołującemu podlegała także kwasnia. Na kwasni zajmował się naprawą urządzeń, maszyn i oświetlenia. Jako brygadziście podlegała mu także kotłownia. Świadek zeznał także, że w zakładzie metalowym było około 20 maszyn i urządzeń i zawsze jakaś maszyna wymagała naprawy. Nadto, na hali było bardzo głośno, gdyż maszyny były bardzo stare, niektóre miały około 100 lat.

Drugi ze świadków – A. M. – zasadniczo potwierdził wersję przedstawianą zarówno przez odwołującego jak i przez świadka Ł.. A. M. pracował razem z odwołującym w spornym okresie czasu. Kiedy świadek kończył pracę w roku 1989, to odwołujący dalej w zakładzie pracował. Świadek M. zeznał, że M. K. (1) pracował na różnych stanowiskach, był elektrykiem, brygadzystą, trochę spawał. Świadek zeznał, że jako brygadzysta łączył tę pracę z pracą elektryka. Wedle zeznania świadka, zainteresowany był jego przełożonym. Także ubezpieczony zajmował stanowisko kierownika. Wszelkie prace M. K. (1) wykonywał na hali produkcyjnej, była tam cały czas obecny.

W ocenie Sądu świadkowie ci mają miarodajną wiedzę na temat charakteru pracy odwołującego w (...) Spółdzielni (...) w Ż.. Obydwaj świadkowie byli współpracownikami odwołującego, w sporny okresie czasu, potwierdzili, że pomimo zajmowania nowych stanowiska pracy, zainteresowany cały czas wykonywał obowiązki elektryka. Świadkowie ci doskonale znali charakter pracy odwołującego oraz zakres jego obowiązków. Obydwaj świadkowie potwierdzi także, że M. M. (2) pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na trzech różnych stanowiskach w różnych okresach zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w Ż.. W ocenie Sądu nie pojawiła się żadna okoliczność, która osłabiła by moc dowodową zaprezentowanych wyżej zeznań.

Celem ustalenia, czy praca odwołującego na stanowisku elektryka, elektryka – brygadzysty oraz kierownika zakładu była pracą w warunkach szczególnych oraz do jakich działów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. można te prace zaliczyć, Sąd postanowieniem z dnia 09 lutego 2017 r. dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu BHP – W. K..

Biegły dokonał wnikliwej analizy dokumentów znajdujących się w aktach osobowych odwołującego, aktach rentowych oraz aktach niniejszej sprawy. Biegły z zakresu BHP – W. K. – w swojej opinii wskazał, że praca wykonywana przez odwołującego na stanowisku elektryka, elektryka i brygadzysty oraz mistrza była pracą w warunkach szczególnych. Wykonywane czynności należy zaliczyć do działu XIV, pkt. 24 i pkt. 25 oraz do działu III, poz. 69 i poz. 70 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze. Biegły wskazał, że w jego ocenie, pracy na stanowisku kierownika zakładu nie można zaliczyć do prac w warunkach szczególnych, bowiem nie była ona wykonywana bezpośrednio przy stanowiskach wymienionych w wykazie. Biegły poczynił też uwagę, że jeżeli inne, równocześnie wykonywane prace (administracyjno – biurowe) stanowią integralną część większej, dającej się zakwalifikować pod

określoną pozycję załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. pracy, to można przyjąć, że te podstawowe czynności były wykonywane stale. Nie ma bowiem wątpliwości, że wykonując swoje obowiązki pracownicze odwołujący stale był narażony na działanie szkodliwych dla zdrowia czynników, prowadzących do obniżenia wydolności organizmu. Nawet w zaświadczeniu lekarskim z przeprowadzonych badań lekarz prowadzący badania stwierdził, że pracownik powinien wykonywać prace na terenie hali w ochronnikach słuchu.

Do powyższej opinii żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń, w szczególności nie zrobił tego Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.. Sam odwołujący wnosił jednak o uzupełnienie powyższej opinii poprzez uwzględnienie nowych, przytoczonych przez samego zainteresowanego, faktów.

W ocenie Sądu przedmiotowa opinia biegłego została sporządzona w oparciu o szczegółową analizę dokumentów znajdujących się w aktach rentowych, aktach osobowych oraz aktach niniejszej sprawy. Przesłana do Sądu Okręgowego opinia jest zupełna, jasna, spójna, a nadto w pełny sposób odpowiada tezie dowodowej zawartej w postanowieniu dowodowym Sądu.

W kwestiach wymagających wiadomości specjalnych – a takimi są w realiach niniejszej sprawy kwestie ustalenia czy praca wykonywana na danym stanowisku może zostać zakwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych – Sąd winien posiłkować się biegłymi, nie zaś zajmować stanowisko samodzielne (vide wyrok Sądu najwyższego z dnia 09 maja 2000 r., IV CKN 1209/00, LEX nr 52621). Z przyjmowanej powszechnie zasady, iż Sąd jest najwyższym biegłym, nie można wyprowadzać wniosku, że może on zastępować biegłego. Oznacza to, że jeżeli do poczynienia ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości specjalne, Sąd nie może dokonywać ich sam, nawet gdyby miał w tej dziedzinie odpowiednie kwalifikacje merytoryczne. Posiadanie takich kompetencji ułatwia jedynie ocenę opinii biegłego (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2006 r., I CSK 166/06, LEX nr 209297). Z uwagi na fakt, iż sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez Sąd, który nie ma wiadomości specjalnych, kontrola taka ma charakter specyficzny, nie wnikający w kwestie wymagające wiadomości fachowych.

W przedmiotowej sprawie do oceny, czy praca M. K. (2) na stanowisku elektryka, elektryka i brygadzysty oraz kierownika zakładu jest pracą w warunkach szczególnych sąd dysponował opinią biegłego z zakresu BHP. Jak wskazano wyżej opinia ta została sformułowana w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości. W tym przypadku Sąd przyjął za biegłym, że praca odwołującego na stanowisku elektryka i elektryka brygadzysty była pracą w warunkach szczególnych. Sąd nie podzielił opinii biegłego w zakresie, w którym stwierdził, że praca na stanowisku kierownika nie była pracą w warunkach szczególnych. Wynika to z oceny, zgodnie z którą kiedy odwołujący otrzymał stanowisko kierownika, cały czas wykonywał faktycznie obowiązki brygadzysty, które w praktyce pokrywały się z czynnościami na stanowisku elektryka. Tym samym, w przekonaniu Sądu, okres pracy na stanowisku kierownika zakładu należy zakwalifikować jako pracę wykonywaną przy nadzorze prac związanych z wykonywaniem prac przy produkcji siatki, drutu. Podkreślić należy, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, przy ocenie czy dany rodzaj pracy może zostać zakwalifikowany do pracy w warunkach szczególnych, nie ma znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska, a faktycznie wykonywane czynności. Odwołujący podał, że powierzono mu stanowisko kierownika zakładu, które faktycznie zastąpiło dotychczasowe stanowisko brygadzysty. W ocenie Sądu, czynności wykonywane na stanowisku kierownika pokrywały się z czynnościami brygadzysty i w związku z tym winny być tak kwalifikowane.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się zasadne, co skutkowało zmianą zaskarżonej decyzji.

Osoby zatrudnione w szczególnych warunkach mogą przejść na wcześniejszą emeryturę. Muszą udowodnić odpowiedni staż ubezpieczeniowy oraz okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a niekiedy fakt osiągnięcia wieku emerytalnego w czasie takiego zatrudnienia.

Możliwość uzyskania emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przewiduje art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2016, poz. 887), zwanej dalej „ustawą emerytalną”. Szczegółowe warunki, na jakich można otrzymać to

świadczenie zawarte są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983, nr 8, poz. 43 z późn. zm.).

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy emerytalnej prawo do emerytury mężczyźnie urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ust. 4 w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tj. 60 lat, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. 01 stycznia 1999 r. osiągnął: co najmniej 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach, tj. 25 lat.

Powyzsza emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego, ewentualnie złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE na dochody Skarbu Państwa oraz rozwiązanie stosunku pracy, przy czym ostatni wymóg obowiązywał do 31 grudnia 2012 r.

Prawo do emerytury na podstawie art. 184 nabywa zatem ubezpieczony, który na dzień 01 stycznia 1999 r. legitymował się wymaganym okresem ogólnym i szczególnym, natomiast wiek emerytalny osiągnął po tej dacie, niezależnie od tego, czy w chwili dożycia 55/60 lat miał status pracownika, wykonywał inną pracę (np. prowadził działalność gospodarczą) czy też w ogóle nie był zatrudniony (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 08 lutego 2007 r., II UZP 14/06, OSNPUSiSP 2007, nr 13-14, poz. 199; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2007 r., I UK 62/07, OSNPUSiSP 2008, nr 17-18, poz. 269; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 kwietnia 2007 r., III AUa 791/06, Apel. – W-wa 2007, nr 3).

Ze złożonych w niniejszej sprawie dokumentów jednoznacznie wynika, iż odwołujący ukończył 60 lat oraz nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Sporna była natomiast kwestia legitymowania się przez odwołującego się na dzień 01.01.1999 r. 15 - letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. W postępowaniu sądowym, głównie przy pomocy dowodu z zeznań świadków i swoich własnych, a także na podstawie dowodu z opinii biegłego z zakresu BHP, odwołujący udowodnił, że w okresie od 19 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1998 r. pracował w (...) Spółdzielni (...) w Ż. na stanowiskach: elektryka, brygadzysty oraz kierownika. Jest to okres wystarczający do uzupełnienia brakującego stażu pracy w warunkach szczególnych i w konsekwencji do przyznania świadczenia emerytalnego w obniżonym wieku emerytalnym.

Przy ustalaniu długości wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze należy uwzględniać tylko te okresy, wskazane w świadectwie pracy, w których praca ta była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, LEX nr 14630). Przeprowadzenie innych dowodów przewidzianych na podstawie Kodeksu postępowania cywilnego na okoliczność pracy w warunkach szczególnych dopuszczalne jest, gdy pracodawca wystawił świadectwo pracy a ZUS kwestionuje jego treść, jak i wówczas, gdy dokument ten nie może zostać sporządzony. Postępowanie przed sądem (na skutek odwołania od decyzji organu rentowego) nie podlega ograniczeniom dowodowym, co wynika wprost z art. 473 k.p.c., zatem każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, Sąd nie jest związany środkami dowodowymi dla dowodzenia przed organami rentowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 1999 r., II UKN 69/98, OSNP 2000/11/439).

Zatem skoro odwołujący ukończył już 60 lat życia (01 stycznia 2012 r.), nie jest członkiem OFE, na dzień 1 stycznia 1990 r. miał wymagany okres składkowy i nie składkowy 25 lat i udowodnił 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych, to nabył prawo do emerytury tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd uznał, iż:

1. praca na stanowisku elektryka, w trakcie zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w Ż. mieści się w wykazie A, dziale XIV „prace różne”, poz. 25 „bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano – montażowe i budowlano – remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie” rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983, nr 8, poz. 43),

2. praca na stanowisku brygadzysty, w trakcie zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w Ż., mieści się w wykazie A, dziale XIV „prace różne”, poz. 24 „kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny” rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983, nr 8, poz. 43)

3. praca na stanowisku kierownika zakładu, w trakcie zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w Ż., mieści się w wykazie A, dziale XIV „prace różne”, poz. 24 „kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny” rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983, nr 8, poz. 43) w związku z działem III, poz. 69 i poz. 70

Stosownie do art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej: prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, z zastrzeżeniem ust. 2 według którego: jeżeli ubezpieczony pobiera zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne lub wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy wypłacane na podstawie przepisów Kodeksu pracy, prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty szkoleniowej powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego zasiłku, świadczenia lub wynagrodzenia. Zasada określona w art. 100 ust. 2 nie ma zastosowania jedynie do nowych emerytur, tj. przyznawanych na warunkach określonych w art. 24 ustawy emerytalnej.

Z powyższych względów Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 01 lipca 2016 r., tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym został złożony wniosek o przyznanie emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

SSO Hanna Parzybut – Dan